Tulipa dubia

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Tulipa* komt van het Perzische woord *tülbent*, wat 'tulband' betekent, verwijzend naar de vorm van de bloem. De soortaanduiding *dubia* is afgeleid van het Latijnse woord voor 'twijfelachtig' of 'onzeker'. Deze naam werd in 1935 gegeven door A. Vvedenski en duidt op een taxonomie die aanvankelijk onduidelijk was, mogelijk omdat de soort morfologische kenmerken deelt met andere verwante wilde tulpen uit Centraal-Azië.

Taxonomie

Tulipa dubia is een botanische of wilde tulp, behorend tot het geslacht *Tulipa*. De soort is van nature zeldzaam en komt slechts op een beperkt aantal plaatsen voor.

- Rijk: Plantae
- Orde: Liliales
- Familie: Liliaceae (Leliefamilie)
- Subfamilie: Lilioideae
- Geslacht: *Tulipa*
- Soort: *T. dubia*

Synoniemen

Hoewel de naam *dubia* zelf al op taxonomische onzekerheid wijst, zijn er geen breed erkende, alternatieve botanische synoniemen voor deze soort. De status ervan is 'gevoelig' (*Near Threatened*) op de IUCN Rode Lijst. *T. dubia* staat erom bekend dat het een natuurlijke hybride vormt met *Tulipa kaufmanniana*, namelijk *Tulipa × tschimganica*.

Variëteiten en cultivars

De soort wordt in de handel vertegenwoordigd door de pure vorm, maar er is ten minste één bekende selectie in omloop, zoals *Tulipa dubia* 'Beldersai'. Deze selectie is vernoemd naar de Beldersai-vallei, een van de oorspronkelijke groeiplaatsen nabij de Chotan-rivier.

Familie

De plant is ingedeeld in de Liliaceae, de Leliefamilie. Dit is een belangrijke familie van eenzaadlobbige, bolvormige planten, die wereldwijd gewaardeerd worden om hun sierwaarde.

Hoogte

Tulipa dubia is een relatief kleine, dwergachtige tulp, kenmerkend voor wilde soorten die groeien op grotere hoogten. De plant bereikt een maximale hoogte van ongeveer 20 centimeter.

Bloemkleur

De bloemkleur is overwegend geel. De bloemen hebben opvallende oranjerode markeringen aan de buitenzijde van de tepalen. Binnenin zijn de bloemen zuiver geel, vaak met een donkergeel of oranje oog in het hart.

Bladkleur

De bladeren zijn smal en opvallend grijs van kleur, soms met een paarsachtige waas. Deze grijsheid helpt de plant om zonlicht te reflecteren in zijn natuurlijke, zonnige en hooggelegen habitat.

Bloeiperiode

Als een tulp uit berggebieden, is *Tulipa dubia* een vroege bloeier. De bloeitijd valt meestal in april tot mei.

Standplaats

Deze wilde tulp vereist een standplaats in de volle zon en is het meest geschikt voor rotstuinen of goed doorlatende, verhoogde borders. De grond moet los, bij voorkeur kalkhoudend en zeer goed drainerend zijn, om bolrot te voorkomen, vooral in de natte winters of zomers.

Herkomst

Tulipa dubia is inheems in Centraal-Azië, met name in de westelijke Tiensjan-gebergten, voornamelijk in Oezbekistan, en groeit daar op grote hoogten.

Soort gewas

Het is een meerjarig, kruidachtig bolgewas (*bulbous geophyte*) dat tot de botanische tulpen wordt gerekend. De soort wordt in de tuinbouw gewaardeerd om zijn vermogen om terug te komen en te verwilderen onder de juiste omstandigheden.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering gebeurt meestal vegetatief door de vorming van dochterbollen aan de moederbol. Voor het behoud van de soort wordt ook zaadvermeerdering toegepast, alhoewel dit een proces is van vele jaren voordat de plant bloeit.

Klimaatzone

De plant is zeer winterhard, een vereiste voor overleving op grote hoogten in Centraal-Azië. De bollen hebben een koude winterperiode nodig om te bloeien en een lange, droge, warme zomerperiode om af te rijpen.

Insecten

Tulipa dubia fungeert in het vroege voorjaar als een bron van voedsel voor bestuivers. De heldergele bloemen, die zich wijd openen in de zon, zijn aantrekkelijk voor bijen en hommels, en leveren nectar en stuifmeel.

Bronvermelding

https://en.wikipedia.org/wiki/Tulipa_dubia

https://www.nijssentuin.nl/tulipa/7046-tulipa-dubia-039beldersai039-7046.html

https://www.allesoverbloembollen.nl/bloembollen-soorten/voorjaarsbloeiende-bolgewassen/botanische-tulp/

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	*Tulipa* (tulband); *dubia* (twijfelachtig, onzeker)
Taxonomie	*Rijk:* Plantae, *Familie:* Liliaceae, *Geslacht: Tulipa*, *Soort: T. dubia*
Synoniemen	Geen breed erkende botanische synoniemen bekend; vormt hybride *T. × tschimganica*
Variëteiten en cultivars	*T. dubia* 'Beldersai'
Familie	Liliaceae (Leliefamilie)
Hoogte	Tot 20 centimeter
Bloemkleur	Geel, met oranjerode markeringen aan de buitenzijde
Bladkleur	Grijs tot paarsachtig grijs, smal
Bloeiperiode	April tot mei
Standplaats	Volle zon; zeer goed doorlatende, kalkrijke grond (rotstuin)
Herkomst	Centraal-Azië (westelijke Tiensjan-gebergten, Oezbekistan)
Soort gewas	Bolgewas (*bulbous geophyte*), meerjarig, verwilderaar
Vermeerderingswijze	Dochterbollen
Klimaatzone	Zeer winterhard, vereist koude winter en droge/warme zomer
Insecten	Trekt bijen en hommels aan (drachtplant)